

Р. Р. Русин-Гриник,

аспірант кафедри підприємництва та екологічної експертизи товарів,

Національний університет "Львівська політехніка", м. Львів

З. С. Тимняк,

викладач кафедри іноземних мов, Національний університет "Львівська політехніка", м. Львів

СУТНІСТЬ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

R. Rusyn-Hrynyk,

postgraduate student of the Department of Entrepreneurship and Environmental Examination of Goods, Lviv

Polytechnic National University

Z. Tymnyak,

Teacher of the Department of Foreign , Lviv Polytechnic National University

THE ESSENCE OF COMPETITIVENESS OF ENTERPRISES STRUCTURES

Метою статті є ідентифікування сутнісних ознак понять "конкуренція", "конкурентоспроможність", "підприємництво", "підприємницька структура" та "конкурентоспроможність підприємницької структури". Управління підприємницькою структурою на засадах забезпечення її конкурентоспроможності є конкретною функцією менеджменту, де об'єктом управління є підприємницька структура. На основі опрацювання наукової літератури обґрунтовано, що традиційно цей об'єкт ототожнюють із підприємствами або сукупністю підприємств, які функціонують у формі виробничих об'єднань, трастів, асоціацій, консорціумів тощо. На основі правил логіки доведено, що до підприємницьких структур належать також суб'єкти підприємництва, які функціонують у формі фізичних осіб приватних підприємців, адже ці суб'єкти, як і підприємства, що є юридичними особами, характеризуються усіма ознаками систем і їх розвиток відбуваються на основі тих самих економічних законів, під вплив яких підпадають підприємства та їх об'єднання. Уточнення поняття "підприємницька структура" є важливим з точки зору формалізації підходів до управління підприємницькими структурами і конкретизації форм забезпечення їхньої конкурентоспроможності.

The purpose of the article is to identify the essential features of the concepts of "competition", "competitiveness", "entrepreneurship", "business structure" and "competitiveness of the business structure". Managing the business structure on the basis of ensuring its competitiveness is a specific function of management, where the object of management is an entrepreneurial structure. On the basis of the development of scientific literature, it is substantiated that traditionally this object is identified with enterprises or a set of enterprises that operate in the form of industrial associations, trusts, associations, consortia, etc. On the basis of the rules of logic it is proved that entrepreneurial structures also include entrepreneurs who operate in the form of individuals of private entrepreneurs, since these entities, as well as enterprises that are legal entities, are characterized by all signs of systems and their development takes place on based on the same economic laws, under the influence of which enterprises and their associations are subject. Clarification of the concept of "business structure" is important in terms of formalizing approaches to managing business structures and specifying the forms of ensuring their competitiveness.

Ключові слова: підприємництво, структура, конкурентоспроможність, управління, підприємницька структура.

Key words: entrepreneurship, structure, competitiveness, management, entrepreneurial structure.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Розвиток підприємництва є однією з основних умов вирішення багатьох економічних і соціальних проблем

сьогодення. Ключовою умовою цього розвитку є забезпечення конкурентоспроможності підприємницьких структур. На сьогодні, на жаль, конкурентне середовище відчувається лише у сфері малого і середнього підприємництва, а конкуренція на рівні великих підприємств та їх об'єднань деформована внаслідок

Таблиця 1. Сутнісні ознаки категорії "підприємництво"

Підходи	Ознаки	
	Основні	Додаткові (уточнювальні)
Статичний	Явище	Організаційна єдність; суспільний інститут; підприємницька ініціатива
Динамічно-функціональний	Діяльність з метою отримання доходу, прибутку	Самостійна діяльність; систематична діяльність; діяльність, що супроводжується ризиком; діяльність під власну відповідальність
Кількісно-якісний	Спрямованість на задоволення певних суспільних потреб	Узаконена державою (легітимна) діяльність

деструктивних процесів, що відбуваються на галузевому рівні. Актуальним завданням є ідентифікувати спільні і відмінні ознаки, які характерні суб'єктам підприємництва залежно від їх розміру. Для цього перш за все слід побудувати адекватний категорійно-понятійний апарат у сфері підприємництва і конкурентоспроможності суб'єктів господарювання.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ

У науковій літературі приділено досить багато уваги визначенню дефініцій у сфері підприємництва і конкурентоспроможності суб'єктів господарювання. У цих напрямках відомими є праці Блажівської О., Варналія З., Гармашової О., Капаруліної І., Кочубея Р., Біггарта Й., Богданова А., Геслера М., Робертсона М. та інших. Попри це, досі поза увагою дослідників залишились сутнісні ознаки понять "підприємницька структура" і "конкурентоспроможність підприємницької структури". До того часу, поки означення цих понять не буде науково-обгрунтованим, до того часу неадекватним буде вибір інструментарію забезпечення конкурентоспроможності підприємницьких структур.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є ідентифікувати сутнісні ознаки понять "конкуренція", "конкурентоспроможність", "підприємництво", "підприємницька структура" та "конкурентоспроможність підприємницької структури".

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У вітчизняній і зарубіжній науковій літературі досить багато уваги приділено визначенню сутності таких категорій як "конкурентоспроможність" і "підприємництво". Застосування контент-аналізу наведених у науковій літературі [1—10] означень дозволяє стверджувати, що сутнісні ознаки категорії "конкуренція" можна розділити на три групи:

- 1) ті, які характеризують дану категорію як відносини (виробничі або політики-економічні);
- 2) ті, які характеризують цю категорію як динамічне явище, що є властивістю ринку (динамічний процес, стимул, економічне явище, властивість ринку);
- 3) ті, які характеризують дану категорію як суперництво, в якому перемагає той, хто більш майстерно управляє перевагами і здатен швидко приймати обгрунтовані регульовальні рішення стратегічного, тактичного

і оперативного характеру. Тобто йдеться про такі ознаки як суперництво, боротьба, процес управління перевагами і засіб регулювання.

На основі синтезу ідентифікованих сутнісних ознак категорії "конкуренція" є підстави стверджувати, що конкуренція є явищем, яке властиве ринковій економіці, що формується внаслідок виникнення таких відносин між суб'єктами підприємництва, які супроводжується їх суперництвом за ринки.

Щодо конкурентоспроможності, то ця категорія похідна від категорії "конкуренція". Якщо на ринку є хоча б два суб'єкти підприємництва, які борються за цей ринок, то очевидно явище конкуренції має місце, проте конкурентоспроможність кожного із цих суб'єктів вимірюється здатністю набувати конкурентних переваг (цінових, якісних тощо) і забезпечувати позитивну динаміку показників економічного розвитку внаслідок схвалюваних рішень. Таке трактування категорії "конкурентоспроможність" стосується макrorівня, тобто суб'єктів господарювання і базується на тих сутнісних ознаках даної категорії, які ідентифіковано внаслідок контент-аналізу означень, сформульованих [1—10]. На основі опрацювання запропонованих цими авторами означень виявлено, що на рівні суб'єкта господарювання сутнісними ознаками категорії "конкурентоспроможність" є такі здатності:

- отримувати прибуток, ефективно розпоряджатися ресурсами;
- витримувати конкуренцію, протистояти конкурентам;
- задовольняти споживчі потреби;
- адаптуватись до змін зовнішнього середовища.

Критично проаналізувавши визначення категорії "підприємництво", які наводяться вченими-економістами встановлено, що, як правило, до сутнісних ознак даної категорії відносяться такі, які характеризують підприємництво як явище, або як процес, що має організаційну єдність і є суспільним інститутом. Цієї позиції акцентується увага на тому, що підприємництво є видом економічної діяльності. Проведені дослідження дозволяють стверджувати, що для повноти ідентифікування сутності категорії "підприємництво" застосування якогось одного з наукових підходів є недостатнім, необхідним є їх синтез, проте, слід взяти до уваги, що серед сутнісних ознак цієї категорії є основні і додаткові (уточнювальні). У таблиці 1 наведено ідентифіковані сутнісні ознаки категорії "підприємництво" з їх розподілом на основні і додаткові у розрізі різних наукових підходів.

У межах статичного підходу єдиною ознакою підприємництва є явище, яке може мати різні форми. Так, якщо йдеться про утворення юридичної особи, то додатковими сутнісними ознаками даного явища є:

- 1) виникнення нового суспільного інституту — підприємства;
- 2) організаційна єдність підприємства, яке починає займатись підприємницькою діяльністю. Під організаційною єдністю розуміємо утворення організаційної структури підприємства, стратегічних, тактичних і оперативних планів його розвитку, корпоративних правил і процедур, відносин субординації;

3) підприємницька ініціатива (бажання реалізувати певну ідею з метою отримання доходу, прибутку).

Якщо ж мова йде про утворення фізичної особи, приватного підприємця, то це явище характеризується лише однією уточнювальною сутнісною ознакою — підприємницька ініціатива, оскільки інші ознаки для підприємництва у такій формі є нехарактерними.

З позиції динаміко-функціонального підходу сутнісною ознакою категорії "підприємництво" є діяльність з метою отримання доходу, прибутку. Власне кажучи, отримання, доходу, прибутку є цільовим орієнтиром будь-якого виду економічної діяльності. Цей цільовий орієнтир відрізняє економічну (господарську) діяльність від будь-яких інших видів діяльності. Як бачимо, з таблиці 1 додатковими ознаками категорії "підприємництво", в межах динаміко-функціонального підходу є систематичність і ризиковість підприємницької діяльності, а також самостійність суб'єкта підприємництва і його відповідальність за прийняті рішення. Ці ознаки віднесено до додаткових, оскільки вони характерні не для усіх випадків провадження підприємницької діяльності, а стосуються лише умов, в яких функціонують конкретні суб'єкти господарювання. Для пояснення своєї позиції розглянемо кожну з виділених ознак окремо. Так, щодо ознак "самостійна діяльність" і "власна відповідальність" зазначимо, що державні підприємства, які перебувають у загальнодержавній чи комунальній власності справді, певною мірою, є самостійними організаціями, які займаються підприємництвом на свій страх і ризик щодо прийнятих господарських рішень, проте їхня самостійність і відповідальність досить умовна, оскільки їхня суспільна відповідальність за наслідки діяльності ділиться з вищестоящими організаціями (міністерствами, відомствами тощо). Підставою для цього є накази, розпорядження, постанови та інші нормативні документи, якими керуються державні підприємства. Доцільно визнати, що і "систематична діяльність" також є ознакою підприємництва лише в частині випадків. Так, поширеною є практика започаткування підприємницької діяльності для реалізації лише однієї конкретної операції, або низки операцій, які дають можливість отримання прибутку упродовж певно обмеженого періоду, наприклад, внаслідок виникнення можливості отримання фінансування по підприємницьких грантах. Щодо ризику як додаткової сутнісної ознаки категорії "підприємництво", то, на перший погляд, справді реалізація будь-якої підприємницької ідеї супроводжується ризиком, проте, якщо взяти до уваги практику провадження підприємницької діяльності в умовах держзамовлення, і, наприклад, повного фінансування підприємницьких ініціатив грантовими програмами або факти такої діяльності в умовах природної монополії, то не викликає сумніву те, що підприємницькі ризики щонайменше мають різну актуальність для кожного із суб'єктів підприємництва, а в окремих з них цей ризик зводиться до нуля.

У межах кількісно-якісного підходу до основної сутнісної ознаки категорії "підприємництво" віднесено — спрямованість на задоволення певних суспільних потреб, а до додаткової (уточнювальної) ознаки — легітимність підприємницької діяльності. На першій з ознак наголошував ще Г. Форд, який стверджував, що головне призначення підприємництва полягає у задоволенні конкретних суспільних потреб, а точніше споживчих потреб. Він був переконаний, що прибуток є наслідком здатності суб'єктів підприємництва задовольняти конкретні споживчі потреби. Беручи це до уваги, очевидно, якщо існує попит на певні товари і послуги, які певні підприємці на легітимній чи незаконній основі здатні задовольнити отримуючи при цьому прибуток, то, безумовно, легітимність діяльності не може вказувати на те, чи підприємницька ця діяльність чи ні. Легітимність цієї діяльності може лише додатково характеризувати її статус у державі стосовно чинних нормативно-правових актів.

У результаті огляду та аналізу літературних джерел [1—10], виявлено, що загалом термінологічні проблеми у трактуванні категорій "конкурентоспроможність" і "підприємництво" відсутні, як і відсутні суперечності і неузгодження їхнього трактування чинним законодавством України¹. Це дозволяє досить адекватно розуміти змістову складову вживання цих категорій при дослідженні різноманітних проблем економіки та менеджменту на макро-, мезо-, і мікрорівнях, в тому числі у різноманітних словосполученнях. Попри це, проведені наукові дослідження дозволяють дійти висновку, що у категоріально-понятійному апараті теорій конкуренції (ситуаційна теорія А. Сміта, структурна теорія Д. Дурно і Ф. Хаєка, функціональна теорія І. Кірцнера тощо) і підприємництва (технологічна теорія А. Сміта, А. Маршала, Дж. Хікса, Й. Шумпетера, інституційна теорія Р. Коуза, О. Уільямсона, О. Харта, С.Гросмана і Дж. Мура, сучасні теорії — ново австрійська теорія І. Кірцнера, теорія перерозміщення та координації обмежених ресурсів, а також синтетична теорія) поза увагою науковців залишились поняття "підприємницька структура" і "конкурентоспроможність підприємницької структури". Ці поняття, зазвичай, вживаються хоча і часто, проте досить довільно. Різні автори по-різному їх трактують, в основному, ототожнюючи підприємницькі структури із суб'єктами підприємництва, які є юридичними особами.

Ознайомившись з наведеними вище позиціями можна дійти висновку, що причиною відсутності науково-обгрунтованого розуміння сутності понять "підприємницька структура" і "конкурентоспроможність підприємницької структури" є вузькість трактування терміну "структура". Для його уточнення виділимо сутнісні ознаки терміну "структура", сформулюємо його означення і побудуємо класифікацію структур. Це в подальшому дозволить уточнити змістові характеристики понять "підприємницька структура" і "конкурентоспроможність

¹ У відповідності до Господарського Кодексу України (глава 4, ст. 42) підприємництво є самостійною, ініціативною систематичною, на власний ризик господарською діяльністю, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку. У свою чергу, у відповідності до Закону України "Про захист економічної конкуренції" № 2195-VIII (2195-19) від 9.11.2017 р. (розділ 1, ст. 1) економічна конкуренція (конкуренція) є змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

Таблиця 2. Класифікація підприємницьких структур

Класифікаційні ознаки	Види підприємницьких структур
За статусом суб'єкта підприємництва	<ul style="list-style-type: none"> • Підприємницька структура, що є юридичною особою. • Підприємницька структура, що є фізичною особою
За організаційною формою	<ul style="list-style-type: none"> • Підприємство (унітарна підприємницька структура; корпоративна підприємницька структура). • Приватний підприємець, фізична особа (підприємницька структура у формі приватного підприємництва без найму робочої сили; підприємницька структура у формі приватного підприємництва з наймом робочої сили)

підприємницької структури". Так, у відповідності до Великого тлумачного словника сучасної української мови, структура — це: "... 1. Взаєморозміщення та взаємозв'язок складових частин цілого; будова. 2. Устрій, організація чого-небудь..." [3, с. 1208]. У цьому означенні термін "структура" передбачає, що ціле, як об'єкт структури містить мінімум два елементи або компоненти. Значною мірою, таке бачення є виправданим, оскільки багато процесів і явищ, які є об'єктами досліджень проблем і шляхів їхнього розв'язання у економіці і менеджменті справді містять два або більше елементи чи компоненти, наприклад, серед явищ — монополізація ринків, інфляція, дефляція, дифузія інновацій, економічний бум тощо, серед процесів — економічне зростання, злиття і поглинання компаній, комерціалізація інновацій тощо. Серед авторів, які притримуються такого розуміння терміну "структура", яке наведено у Великому тлумачному словнику сучасної української мови належать О. Блажівська, З. Варналій, І. Капаруліна, Р. Кочубей, М. Робетсон, Я. Сван, М. Геслер та інші. Однак, серед об'єктів наукових досліджень є такі, які містять один елемент або компонент, наприклад, атом. У сучасній науці з хімічної точки зору атом є найменшою, хімічно неподільною частинкою речовини. Фізична модель атома, у свою чергу, докладніше розкриває подробиці його будови. Відповідно до неї, атом складається з щільного ядра з позитивно заряджених протонів та електрично нейтральних нейтронів. Ядро оточене багатоміліметровою за розміром оболонкою з негативно заряджених електронів. Атом — динамічна й складна система субатомних частинок, урівноважених електростатичною взаємодією, слабкою та сильною ядерними силами. Як бачимо, атом, незважаючи на те, що в його основі тільки один елемент — ядро, має структуру. Вона монолітна, одноелементна, проте ядро містить заряд, які формують його оболонку і є визначальними у взаємодії із зовнішнім середовищем. Такі подібні об'єкти є і в економіці. Доведемо це на прикладі підприємницької діяльності. У відповідності до законодавства України підприємницьку діяльність можуть вести як підприємства, що є юридичними особами, так і приватні підприємці — фізичні особи. Приватний підприємець по суті є особою, яка має дозвіл держави на провадження господарської діяльності з метою отримання прибутку. На відміну від підприємств, що мають статус юридичних осіб і функціонують у певній організаційній формі (унітарне підприємство або корпорація), фізична особа, як підприємець, має монолітну, одноелементну структуру. Багато приватних підприємців не мають найманої робочої сили, тому їх структура вже має інше змістове наповнення ніж, те, яке наводилось вище. Фізична особа — підприємець має цілі, засоби і бачення щодо їх реалі-

зації, і це, як і у випадку із протонами і нейтронами, якими заряджене ядро атома, формує його (підприємця) оболонку і є визначальним у його взаємодії із зовнішнім середовищем. Підприємець, який є фізичною особою може реалізувати поставлені цілі на основі передачі прав власності на користування належного йому майна, в тому числі об'єктів інтелектуальної власності

іншим суб'єктам підприємства на умовах участі у майбутніх прибутках або на умовах здійснення цими особами одноразової чи періодичної плати за користування майном, що розширює фізичні межі приватного підприємця — фізичної особи як елементарної структури. Це вимагає більш філософського погляду на трактування терміну "структура".

Із загально філософського погляду і положень сучасної системології термін "структура" слід розуміти як один із аспектів досліджуваного об'єкта (процесу чи явища) як системи. Тобто, структура не що інше, як один із варіантів моделі системи, а побудова структури — спосіб моделювання досліджуваного об'єкта як системи.

У науковій літературі є багато прикладів опису підприємств, їх аналізу з точки зору структурного і системного підходів. Часто застосовується структурно-системний підхід. Проте застосування цих підходів для висвітлення проблем розвитку суб'єктів підприємництва, що є фізичними особами, які провадять господарську діяльність одноосібно практично не має. Це можна пояснити тим, що традиційно під категорією "система" розуміється сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих між собою і зовнішнім середовищем елементів або компонентів. Якщо ж сумістити філософське трактування терміну "структура" і традиційне тлумачення категорії "система" в контексті такого об'єкта як приватний підприємець фізична особа, то слід взяти до уваги те, що так само як підприємство, яке є юридичною особою не є системою, тільки через те, що на ньому працює багато людей, так само, і приватний підприємець як об'єкт не втрачає ознак системи, через те, що він може провадити підприємницьку діяльність одноосібно. Сучасна теорія систем до елементів будь-якої суспільної системи відносить суб'єктів, її цілі, методи реалізації цілей, ресурси системи, в тому числі інформаційно-комунікаційні, внутрішні і зовнішні зв'язки, а також показники, які характеризують систему, в тому числі її власності.

Приватний підприємець, фізична особа має всі ознаки простої суспільної системи, а отже, і має системну структуру. Ознаками цієї структури є елементи системи, які характерні як суб'єктам підприємництва, що є юридичними особами, так і приватним підприємцям фізичним особам. Враховуючи вищезазначене у таблиці 2 наведено розвинуту класифікацію підприємницьких структур.

Таким чином, термін "структура" доцільно трактувати як модель системи об'єкта. У нашому випадку підприємницька структура є моделлю підприємницької діяльності, яку, на системних засадах, провадить суб'єкт господарювання — фізична або юридична особа. У

свою чергу, конкурентоспроможність підприємницької структури є нічим іншим як сукупністю переваг однієї підприємницької структури у порівнянні з іншою підприємницькою структурою в конкретному секторі ринку. Ці переваги можна ідентифікувати такими показниками як, частка ринку, динаміка зростання обсягу реалізації товарів і послуг, фінансова стійкість і прибутковість підприємницької структури, наявність гарантійного і сервісного обслуговування пропонованої на ринку продукції тощо.

Отже, для розкриття сутності поняття "конкурентоспроможність підприємницької структури" нами застосовано декомпозицію сутнісних ознак категорій, які є основоположними для даного поняття, а саме категорій "конкуренція", "конкурентоспроможність", "підприємництво", "структура". Ідентифіковані сутнісні ознаки згруповано для науково-обгрунтованого трактування поняття "конкурентоспроможність підприємницької структури" на основі аксіоми булана. У теорії множин, зокрема в системі аксіом ZFC ця аксіома звучить так — для будь-якої множини А існує множина В, елементами якої є ті й тільки ті елементи що є підмножинами А. Саме така логіка і була нами застосованою. У формалізованому вигляді логічно-структурна схема уточнення поняття "конкурентоспроможність підприємницької структури" була такою:

$$\left. \begin{array}{l} \bigcup_{a=1}^3 A \mapsto \bigcup_{b=1}^4 B \\ \left. \begin{array}{l} \bigcup_{c=1}^3 C \\ \bigcup_{d=1}^6 D \end{array} \right\} \bigcup_{e=1}^9 E \right\} \bigcup_{f=1}^{13} F; \quad (1)$$

$\bigcup_{a=1}^3 A$ — множина ознак, які характеризують сутність категорії "конкуренція";

$\bigcup_{b=1}^4 B$ — множина ознак, які характеризують сутність категорії "конкурентоспроможність";

$\bigcup_{c=1}^3 C$ — множина ознак, які характеризують сутність категорії "підприємництво";

$\bigcup_{d=1}^6 D$ — множина ознак, які характеризують сутність категорії "структура";

$\bigcup_{e=1}^9 E$ — множина ознак, які характеризують сутність поняття "підприємницька структура";

$\bigcup_{f=1}^{13} F$ — множина ознак, які характеризують сутність поняття "конкурентоспроможність підприємницької структури".

Множина $\bigcup_{f=1}^{13} F$ по суті є булеаном, тобто множиною підмножин, тому

$$\forall \bigcup_{f=1}^{13} F \exists \left[\bigcup_{b=1}^4 B \wedge \bigcup_{e=1}^9 E \right], \forall \left[\bigcup_{a=1}^3 A \wedge \bigcup_{c=1}^3 C \wedge \bigcup_{d=1}^6 D \right]: \left[\bigcup_{a=1}^3 A \wedge \bigcup_{c=1}^3 C \wedge \bigcup_{d=1}^6 D \right] \in \left[\bigcup_{b=1}^4 B \wedge \bigcup_{e=1}^9 E \right] \Leftrightarrow (2).$$

$$\Leftrightarrow \left(\forall (a; c; d): (a; c; d) \in \left[\bigcup_{a=1}^3 A \wedge \bigcup_{c=1}^3 C \wedge \bigcup_{d=1}^6 D \right] \Rightarrow (a; c; d) \in \bigcup_{f=1}^{13} F \right).$$

Для спрощення цього виразу введемо деякі узагальнювальні позначення, а саме:

$$\left[\bigcup_{b=1}^4 B \wedge \bigcup_{e=1}^9 E \right] \equiv X;$$

$$\left[\bigcup_{a=1}^3 A \wedge \bigcup_{c=1}^3 C \wedge \bigcup_{d=1}^6 D \right] \equiv Y;$$

$$(a; c; d) \equiv Z.$$

Як наслідок, вираз (2) можна записати так:

$$\forall \bigcup_{f=1}^{13} F \exists X, \forall Y: Y \in X \Leftrightarrow \left(\forall Z: Z \in Y \Rightarrow Z \in \bigcup_{f=1}^{13} F \right) \quad (3).$$

Таким чином, на основі аксіоми булана, шляхом виділення сутнісних ознак проаналізованих категорій нами науково-обгрунтовано уточнення означення поняття "конкурентоспроможність підприємницької структури".

ВИСНОВКИ З РОБЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Управління підприємницькою структурою на засадах забезпечення її конкурентоспроможності є конкретною функцією менеджменту, де об'єктом управління є підприємницька структура. На основі опрацювання наукової літератури обгрунтовано, що традиційно цей об'єкт ототожнюють із підприємствами або сукупністю підприємств, що функціонують у формі виробничих об'єднань, трастів, асоціацій, консорціумів тощо. На основі правил логіки нами доведено, що до підприємницьких структур належать також суб'єкти підприємництва, які функціонують у формі фізичних осіб приватних підприємців, адже ці суб'єкти як і підприємства, що є юридичними особами, незважаючи на різну природу їх структури характеризуються усіма ознаками систем і їх розвиток відбуваються на основі тих самих економічних законів, під вплив яких підпадають підприємства юридичні особи та їх об'єднання. Уточнення поняття "підприємницька структура" є важливим з точки зору формалізації підходів до управління підприємницькими структурами і конкретизації форм забезпечення їхньої конкурентоспроможності.

Отже, підприємницька структура — це будь-яка господарююча одиниця, яка провадить підприємницьку діяльність, в тому числі підприємства, сукупність підприємств, що функціонують у формі виробничих об'єднань, трастів, асоціацій, консорціумів тощо, а також суб'єкти підприємництва, які функціонують у формі фізичних осіб приватних підприємців. У свою чергу, конкурентоспроможність підприємницької структури є сукупністю переваг однієї підприємницької структури у порівнянні з іншою підприємницькою структурою в конкретному секторі ринку.

Подальші дослідження доцільно проводити у напрямі розвитку концептуальних засад управління підприємницькими структурами у напрямку забезпечення зростання їхньої конкурентоспроможності.

Література:

1. Блажівська О.Є. Спільна діяльність учасників простого товариства: монографія / О.Є. Блажівська. — К.: Ліра-К, 2013. — 224 с.
2. Варналій З.С. Конкурентоспроможність національної економіки: проблеми та пріоритети інноваційного забезпечення: монографія / З.С. Варналій, О.П. Гармашова. — К.: Ліра, 2013. — 387 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Текст]: 170 000 слів і словосполучень / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. — К.; Ірпінь: ВТФ "Перун", 2004. — 1440 с.
4. Капаруліна І.М. Розвиток підприємства: концепція і технологія дослідження: монографія / І.М. Капаруліна. — К.: ЦУЛ, 2015. — 432 с.
5. Кочубей Р.В. Предпринимательские структуры в изменяющейся среде: проблемы адаптации: монографія / Р.В. Кочубей. — К.: Ліра-К, 2015. — 133 с.
6. Мамчур Е.А., Овчинников В.Ф., Уемов А.И. Принцип простоты и меры сложности. — М.: Наука, 1989. — С. 162—164. — 304 с.
7. Экономическая оценка инновационного потенциала: монография / Под науч. ред. д-ра экон. наук, проф. Перервы П.Г.: Микольц-Харьков: Мишкольцкий университет. — 2013. — 166 с.
8. Biggart J. Bogdanov and His Work: a guide to the published and unpublished works of Alexander A. Bogdanov (Malinovsky) 1873—1928. — USA: Ashgate, 1998. — 495 p.
9. Giesler Markus (2012). "How Doppelganger Brand Images Influence the Market Creation Process: Longitudinal Insights from the Rise of Botox Cosmetic". Journal of Marketing. 76 (6): 55—68.
10. Robertson M. Swan Jacky, Newell Sue (1996). "The Role of Networks in the Diffusion of Technological Innovation". Journal of Management Studies. 33 (3): 333—359.

References:

1. Blazhivs'ka, O.Ye. (2013), Spil'na diial'nist' uchasnykiv prostoho tovarystva [Joint activity of the members of a simple partnership], Lira-K, Kyiv, Ukraine.
2. Varnalij, Z.S. and Harmashova, O.P. (2013), Konkurentospromozhnist' natsional'noi ekonomiky: problemy ta priorytety innovatsijnoho zabezpechennia [Competitiveness of the national economy: problems and priorities of innovation support], Lira, Kyiv, Ukraine.
3. Busel, V.T. (2004), Velykyj tлумachnyj slovnyk suchasnoi ukrains'koi movy [Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language: 170 000 words and phrases], VTF "Perun", Irpin', Ukraine.
4. Kaparulina, I.M. (2015), Rozvytok pidpryemstva: kontseptsii i tekhnolohii doslidzhennia [Development of the enterprise: the concept and technology of research], TsUL, Kyiv, Ukraine.
5. Kochubej, R.V. (2015), Predprynimatel'skye struktury v yzmeniaiushejsia srede: problemy adaptatsyy [Entrepreneurial structures in a changing environment: adaptation problems], Lira-K, Kyiv, Ukraine.
6. Mamchur, E.A. Ovchynnikov, V.F. and Uemov, A.Y. (1989), Prynstyp prostoty y mery slozhnomy [The principle

of simplicity and complexity measures], Nauka, Moscow, Russia.

7. Pererva, P.H. (2013), Ekonomycheskaia otsenka ynnovatsyonnoho potentsyala [Economic evaluation of innovation potential], University of Miskolc, Miskolc, Hungary.

8. Biggart, J. (1998), Bogdanov and His Work: a guide to the published and unpublished works of Alexander A. Bogdanov (Malinovsky) 1873-1928, Ashgate, USA.

9. Giesler, M. (2012). "How Doppelganger Brand Images Influence the Market Creation Process: Longitudinal Insights from the Rise of Botox Cosmetic", Journal of Marketing, vol. 76 (6), pp. 55—68.

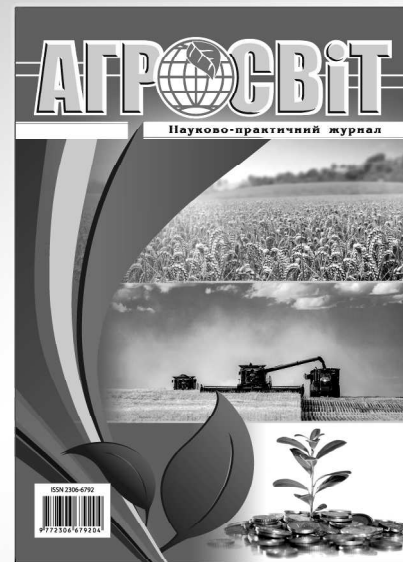
10. Robertson, M. Swan, J. and Newell, S. (1996), "The Role of Networks in the Diffusion of Technological Innovation". Journal of Management Studies, vol. 33 (3), pp. 333—359.

Стаття надійшла до редакції 26.06.2018 р.

АГРОСВІТ

www.agrosvit.info

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Видання включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІКИ